

سوء تفاهم

و

عادل‌ها

www.ketab.ir

آلبر کامو

ترجمه‌ی

مehوش قویسی

افشارات آفشیان

سرشناسه

: کاموف آلبرف ۱۹۱۳ - ۱۹۶۰ م.

Camus, Albert

عنوان و نام پدیدآور : سوء تفاهم و عادلها / آلبر کامو؛ ترجمه‌ی

مهوش قویمی

مشخصات نشر : تهران: آشیان، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۱۶۸ ص.

شابک : 978-964-7518-47-5

وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.

موضوع : نمایشنامه فرانسه -- قرن ۱۹ م.

شناسه افزوده : قویمی، مهوش، ۱۳۲۶ - ف مترجم.

رده‌بندی کنگره : ۱۳۸۹ ۹۳ س ۸۳ الف / PQ ۲۶۳۴

رده‌بندی دیویی : ۸۴۲/۹۱۴

شماره کتابشناسی ملی : ۲۱۰۹۶۰۶

انتشارات آشیان

آلبر کامو

سوء تفاهم و عادلها

ترجمه‌ی: مهوش قویمی

طراحی و آماده‌سازی روی جلد: بهرام داوری و محسن سعیدی

امور هنری متن: توکلی

چاپ سوم: ۱۴۰۲

تیراژ: ۲۵۰ نسخه

قیمت: ۹۵۰۰۰۰ ریال

مرکز فروش: خیابان انقلاب، خ فخر رازی، کوچه فاتحی داریان، پلاک ۵، طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۷۲۷۹۲ تلگرام و واتساپ: ۰۹۹۰۸۹۸۴۷۵۷

ashian2002@yahoo.com

ISBN: 978-964-7518-47-5

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۱۸-۴۷-۵

تمامی حقوق این اثر محفوظ می‌باشد. تکثیر یا تولید مجدد آن به صورت کلی و

جزیی و به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و نشر الکترونیکی) بدون

اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

پیش‌گفتار

آلبر کامو نویسنده فرانسوی، نگارنده بیگانه و برنده جایزه نوبل در سال ۱۹۵۷، برای خوانندگان ایرانی نام و شهرتی آشنا دارد. رمان‌ها، رساله‌ها، نمایشنامه‌ها و دیگر نوشته‌های او غالباً به زبان فارسی ترجمه شده و فعالیتش به عنوان روزنامه نگار و مبارز در نهضت مقاومت فرانسه بر کسی پوشیده نمانده است. با این همه اهمیتی که کامو برای نمایشنامه و به طور کلی برای تئاتر قایل بود، توجه خوانندگان و منتقدان اندکی را جلب کرده است.

پس باید به این نکته اشاره کرد که کامو با نگارش یک نمایشنامه پا به عرصه ادبیات گذاشت و آخرین اثری که آفرید نیز یک نمایشنامه بود. او تئاتر را هنری جهان شمول و برترین گونه ادبی می‌دانست و صحنه نمایش را مکان حقیقت، پناهگاه و حتی دیر و صومعه خود می‌نامید. زمانی که خبرنگاران دلیل دل‌بستگی عمیق نویسنده به هنرهای نمایشی را پرسیدند، کامو پاسخ داد: "فعالیت در زمینه تئاتر مرا از دنیا دور می‌کند. تئاتر شور و عشقی بی‌همتا بر می‌انگیزد که میان من و دنیا فاصله می‌اندازد. این احساس و نیز ادبیات، در بطن هستی من جای دارد." او در جستاری دیگر، تماشاخانه را یکی از نادر مکانهایی می‌خواند که در آن احساس رضایت و خوشبختی می‌کند و از کسالت و یکنواختی زندگی دور می‌شود.

با این وصف نمایشنامه‌های کامو غالباً غم‌انگیزند و ماجرای را

را به تصویر می‌کشند که پایانی اسفبار دارد. در حقیقت کامو از میان انواع نمایشی (تراژدی، درام، کمدی و...) تراژدی را ترجیح می‌داد و می‌کوشید تا از مسیرهای گوناگون و با بهره‌گیری از سبک‌های متفاوت به آنچه "تراژدی مدرن" می‌نامید، دست یابد. او در آفرینش نمایشنامه‌هایش ساختار و صور گوناگون را می‌آزمود و همواره در پی آن بود تا پیامی ارزشمند را منتقل کند. به اعتقاد او "برجستگی هنر از تنشی همیشگی میان زیبایی و رنج، جنون انسان‌ها و زیبایی خلقت، تنهایی طاقت فرسا و مردمانی آزار دهنده، تسلیم و رضا سرچشمه می‌گیرد. و این نکته دربارهٔ سوء تفاهم که جنبه‌ای فلسفی نیز در بر دارد، صدق می‌کند."

نمایشنامه سوء تفاهم در سال ۱۹۴۱ نوشته شد. در آن هنگام کشور فرانسه در اشغال آلمان بود و کامو در یکی از گروه‌های نهضت مقاومت، در میان کوهستان‌های مرکزی فرانسه به سر می‌برد و با ارتش اشغالگر مبارزه می‌کرد. به گفتهٔ خود نویسنده، موقعیت تاریخی و جغرافیایی آن دوران، دلیل اصلی نوع احساس خفقان است که بازتاب آن در سوء تفاهم به چشم می‌خورد و جنبه‌ای حزن‌انگیز و اندوهبار به نمایشنامه می‌دهد.

این اثر که بارها تصحیح و بازنویسی شده‌است، بدون شک نگرشی بسیار بدبینانه از شرایط بشری در بر دارد اما این امر با نوعی خوشبینی خاص، نسبت به انسان آشتی‌ناپذیر نیست. "زیرا بیانگر این بینش است که در دنیایی ستمگر و بی تفاوت، انسان می‌تواند با صداقت کامل و سخنان بی‌پیرایه، هم خود و هم دیگران را نجات دهد. اگر ژان، پسر خانواده، از ابتدا با صراحت و صداقت خود را معرفی می‌کرد، هیچ فاجعه‌ای رخ نمی‌داد."

زبان نیز در این نمایشنامه ویژگی بدیعی دارد. در حقیقت هدف

اولیه کامو آن بوده است که کلام تراژدی را به شخصیت هایش نسبت دهد: زبانی به کفایت طبیعی که کاربردش برای مردمان عصر و زمانه او نامعمول جلوه نکند اما در عین حال کم و بیش تا متداول باشد تا بتواند با الحان تراژدی در تناسب قرار گیرد. به همین دلیل گفت و شنودها اندکی ابهام آمیز به نظر می رسند و خلق و خوی شخصیت ها گویی با رفتار اشخاص عادی فاصله ای شگرف دارند. بدین ترتیب خواننده یا بیننده نمایشنامه دستخوش احساسی می شود که آمیزه ای از غرابت و نزدیکی است.

درباره شخصیت نوکر پیر نیز باید گفت که وی الزاماً نمادی از سرنوشت نیست و اگر به استمداد زنی دردمند پاسخ منفی می دهد، علت آن است که نمی تواند به او کمک کند. زیرا زمانی که رنج و اندوهی جانگذار بر سراسر وجود انسان چیره می شود، دیگر هیچ کس یارای کمک به او ندارد.

باید افزود که سوء تفاهم به اعتقاد کامو، نمایشنامه ای زودیاب است به این شرط که زبان ویژه اش را بپذیریم و بدانیم که نویسنده بخشی از باورهای اساسی خود را در آن گنجانده است.

عادل ها از حادثه ای واقعی و تاریخی سرچشمه می گیرند. در سال ۱۹۰۵، کالیایف که از مبارزان انقلاب سوسیالیست روسیه است، از پرتاب بمب روی کالسکه شاهزاده سرژ خودداری می کند زیرا او را همراه با دو کودک می بیند. اما چند روز بعد، زمانی که وی را تنها می یابد، اقدام مبارزه طلبانه خود را به انجام می رساند. کامو در سال ۱۹۴۹ از این واقعه الهام می پذیرد و با حفظ بسیاری از عناصر و حتی نام شخصیت اصلی، نمایشنامه عادل ها را می نویسد. این اثر از چهارچوب زمان و مکانی مشخص فراتر می رود و تأملات و اندیشه های عمیق نویسنده را درباره

تعهد و مرگ و زندگی آشکار می‌سازد.

بی‌شک کامو با نگارش این نمایشنامه از مبارزان انقلابی که هستی خود را فدای آزادی و خوشبختی دیگران می‌کنند، تجلیل می‌کند. به ویژه آن گروه از مبارزان که به قانون "چشم در برابر چشم و جان در برابر جان" گردن می‌نهند و اگر دستشان به خون آلوده شود، خود را سزاوار مرگ می‌دانند. با این همه برای کامو، زندگی مهم‌تر از عدالت است. او هنگام دریافت جایزه نوبل، در سخنرانش می‌گوید: "عدالت را باور دارم اما از مادرم در برابر عدالت دفاع خواهم کرد." زیرا انسان‌ها واقعی هستند و زندگی شان برای کسانی که دوستشان دارند، بسیار مهم و ارزشمند است.

مترجم

www.ketab.ir